

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 139 (6115) 18 чэрвеня 1938 г., субота ЦАНА 10 КАП.

ЗА ДАЛЕЙШЫЯ ПЕРАМОГІ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА ЗЕМЛЯРОБСТВА

XVII з'езд КП(б) Беларусі ў ліку існых важнейшых пытанняў сацыялістычнага будаўніцтва рэспублікі аддаў шмат увагі пытанням сельскай гаспадаркі. За апошні год наша партыя і пад яе кіраўніцтвам калгаснае сялянства правялі велізарную работу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва трацкіска-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх бандытаў у сельскай гаспадарцы Беларусі. Гістарычна пастанова саюзнага ўрада і ЦК ВКП(б) ад 2 жніўня 1937 года — пастанова, прынятая па ініцыятыве таварыша Сталіна — адграла велізарную ролю ў жыцці беларускага народа, мабілізавала ўсіх партыйных і непартыйных большэвікоў вёскі на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання.

Большэвікі Беларусі за праішоўшы год дабіліся значнага палітычнага і арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгаснага і павышэння матэрыяльнай добрытаў калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў. Сельская гаспадарка рэспублікі аснашчана багацейшым паркам трактараў, камбайнаў, малацілак і іншых сельскагаспадарчых машын.

Як і ўвесь савецкі народ, беларускае сялянства ідзе да выбараў у свой Вархоўны Совет згуртаваным на кол намай слаўнай большэвіцкай партыі, вакол мурлага і любімага Сталіна.

Поспехі атрыманыя ў сацыялістычнай сельскай гаспадарцы, велізарныя. Але, разам з гэтым, у рэвалюцыйны з'езд, у выступленнях дэлегатаў, у справядлівым далалдзе сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкава, які мы сёння друкуем, з усёй большэвіцкай прымай адзначаны буйнейшыя недахопы ў партыйна-палітычнай рабоце на вёсцы і ў кіраўніцтве сельскай гаспадаркі.

Арудаваўшы ў зямельных органах рэспублікі ворагі народа зрывалі мерапрыемствы партыі па ўважэнню с'ваваротаў, наўмысна забыліся зямельныя плошчы. Землеўпарадкаванне праводзілася так, каб скармаментаваць с'вавароты, каб сарваць барацьбу за ўраджай. Але і зараз у галіне землеўпарадкавання далёка яшчэ не ліквідаваны вынікі шкодніцтва. З'езд КП(б)Б адначасна недаручальнае адставае БССР у пытаннях унутры-калгаснага землеўпарадкавання. Недавальняюча выконваецца рашэнне ЦК ВКП(б) аб уважэнні правільных с'ваваротаў.

XVII з'езд КП(б)Б адначасна, што Наркамзем рэспублікі і нізавыя зямельныя органы не вядуць неабходнай большэвіцкай барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў галіне жыццёлагадоўлі. Асабліва неспрыянае становішча па паліпшэнню пароднасці жыццёў. Больш чым марудна зямельныя органы ліквідуць вынікі шкодніцтва ў конегаладоўлі. Нама яшчэ неадлежнай барацьбы за паліпшэнне пароднасці, прадукцыйнасці і па буйнай рагатай жывёле. З'езд патрабаваў ад партыйных арганізацый, ад гаспадарчых і зямельных органаў большэвіцкай партыі па паліпшэнню рэіспіію жыццёлагадоўлі, па захаванню, уважэнню і паліпшэнню копкага п'ялабоў, па ліквідацыі інфекцыйных захворванняў, па разважэнню выка-прадукцыйнай жывёлы. З'езд указаў на неабходнасць большэвіцкай правёркі кадры, працоўных на ўчастках жыццёлагадоўлі, і рашучага выкрыцця і выкарчовавання прытаўшыхся ворагаў.

Наша партыя праводзіць сур'ёзную работу па сцягненню хутарскіх с'ялб — гэтай спадчынай сталініншчыны і прышчэпаўшчыны. Велізарнае вначэнне мае работа па сцягненню хутароў для далейшага арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгаснага, для росту амажнасці і культурнасці калгаснікаў. І таму яна знаходзіцца самае энергічнае падтрыманне з боку калгаснах мас. Нельга, аднак, прынаць, што ўсе нашы партыйныя арганізацыі па-большэвіцку працуюць над сцягненнем хутароў. Партыя заікаўлена стварэнне самай спрыяючых умоваў для калгаснікаў, якія перацягваюцца з хутароў у калгасныя цэнтры. Дзяржава адпуская многа крытаў, будаўнічых матэрыялаў, аказвае практычную дапамогу. Між тым кіраўніцтва некаторых раёнаў нават не паклапаілася трымаць адпущаныя для гэтай мэты грошы. Напрыклад, за першае паўгоддзе 1938 года для Менскага раёна адпущана 48 тысяч рублёў на ўпарадкаванне калгасных вёскаў, куды сцягваюцца хутары, а аточнае менскімі арганізацыямі толькі 500 рублёў. У калгаснах некаторых раёнаў

не складзены будаўнічыя брыгады. З'езд КП(б) Беларусі прынаць, што партыйныя, гаспадарчыя і савецкія арганізацыі рэспублікі недавальняюча выконваюць рашэнні ЦК ВКП(б) і саюзнага ўрада аб сцягненні хутароў.

Савецкае сялянства канчаткова і беспаваротна стала пад чырвоны сцяг сацыялізма, канчаткова замацаваўся на калгасным шляху і будзе пшчаслівае, амажнае жыццё. 88 процантаў аднаасобных гаспадарак рэспублікі аб'яднаны ў калгасы. Нельга, аднак, с'кідваць з рахунку працоўных аднаасобнікаў. Гэта — заўтрашні калгасны шлях разгортвання палітычна-масавай работы іх трэба ўважэнню ў калгасы. Аднак, партыйныя арганізацыі слаба працуюць у галіне калектывізацыі. З 1 студзеня па 1 мая 1938 года ў калгасы рэспублікі ўступіла 12.073 аднаасобных гаспадарак. Гэта зусім недастаткова. Нашы партыйныя арганізацыі не адолелі накіраваць вырасную палітычную актыўнасць аднаасобнікаў на аб'яднанне іх у калгасы.

XVII з'езд КП(б)Б абавязваў усе партыйныя арганізацыі забеспечыць правядзенне мерапрыемстваў «па далейшаму арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгаснага», па рашучаму ўважэнню ўраджайнасці, асабліва па ільну, укараненне і расшырэнне сартавога насенневодства ў калгаснах, уважэнне натуральнага і грашовага кошту працаўні, больш эфектыўнае і рачынальнае выкарыстанне багацейшай тэхнікі ў сельскай гаспадарцы, правядзенне сістэматычнай і настойлівай арганізацыйна-масавай і палітычнай работы па ўважэнню аднаасобнікаў у калгасы, рашуча ліквідуць анты-калгасную практыку ў адносінах да аднаасобных гаспадарак.

Велізарныя задачы пастаўлены XVII з'ездам КП(б)Б перад большэвікамі Беларусі па кіраўніцтве сельскай гаспадарчай. 1938 год павінен стаць годам поўнай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, годам далейшага магутнага ўважэнню сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. Для гэтага ствараюцца выключна спрыяючыя ўмовы. Партыя і ўрад, асабліва лепшы друг беларускага народа вялікі Сталін аказвалі і аказваюць беларускім калгаснікам штодзённую дапамогу.

Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна наша партыя, наша слаўная савецкая разведка разрамілі подлых здраднікаў, наймітаў германа-польскіх фашысцкіх разведкаў, знішчылі правачыпныя крываваыя планы трацкіска-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх бандытаў. Да кіраўніцтва сельскай гаспадарчай прышлі новыя кадры, да канца адданыя раліме, якія бізмэра на любяць сваю большэвіцкую партыю. У вёсцы выраслі тысячы і дзсяткі тысяч выдатных людзей — с'таханаўцаў.

З вялікім уздымам ідзе калгаснае сялянства рэспублікі да выбараў у Вархоўны Совет БССР. Калгаснікі адначасна набліжэнне дня выбараў новымі вытворчымі поспехамі, узрэмі с'таханаўскай работы па доглядзе п'ясаваў, па падрыхтоўцы да ўборачай. Наваўсёды вывадзена ад эксплачтачы і гнёту, заваяваўшы шчаслівае і радаснае жыццё ў калгаснах, беларускае сялянства з вялікай радасцю чакла гістарычнага дня 28 чэрвеня — дня выбараў у Вархоўны Совет, каб разам з усім беларускім народам галавоць за вялікага Сталіна, за яго бліжэйшы саратнікаў, кіраўнікоў партыі і ўрада — таварышаў Молатава, Калініна, Варашылава, Кагановіча, Андрэева, Мікіяна, Ежова і Жданова, за лепшых с'яноў нашай ралімы — кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйнага.

Вялікія задачы ставіць перад большэвікамі Беларусі па кіраўніцтве сельскай гаспадарчай. Комуністы павіны ўважэнню палітычную актыўнасць мас і забеспечыць новыя перамогі сельскай гаспадаркі. Адна з самых актуальных задач — гэта барацьба за большэвіцкую падрыхтоўку і ўзорнае правядзенне ўборкі высокага ўраджая. Рад дэлегатаў з'езда зусім правільна адзначылі, што пакуль што рэспубліка недавальняюча рыхтуецца да ўборкі ўраджая. Гэты буйнейшы недаход павінен быць вырашэн неадкладна, каб ва ўсёўзбраенні сустраць уборку сталінскага ўраджая.

Па-большэвіцку выканаем рашэнні XVII з'езда КП(б) Беларусі! Вышэй сцяг сацыялістычнага саборніцтва і с'таханаўскага руху, за новыя перамогі сацыялістычнага земляробства, за далейшы росквіт калгаснай вёскі!

У АПОШНЮЮ ГАДЗІНУ

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 17 чэрвеня. (БЕЛТА). Польскі друк за апошні час усё часцей б'е трывогу па павалу новага ўздыму антыпольскіх настрояў у Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі.

Газета «Ілюстраваны кур'ер позеан» скардзіцца на тое, што ў Заходняй Украіне сталі масавым з'явіцца выпадкі падпаўнаў украінцамі дамоў і знішчэння рабочай жывёлы, належаючых палікам-кулакам і памешчыкам.

Аб напружанасці становішча ў Заходняй Украіне сведчыць факт забароны польскімі ўладамі прызначанага ў Львове ўсепольскага з'езду «сокаваў» (нацыяналістычны польскі саюз моладзі) з-за баяніх сутычак паміж польскімі нацыяналістамі і украінцамі.

Рост антыпольскіх настрояў у Заходняй Украіне звязан з умовамі паліпшэння так званых суседніх украін Польшчы, якія праводзіцца польскім урадам.

АБ РАБОЦЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (БОЛЬШЭВІКОЎ) БЕЛАРУСІ

Даклад выконваючага абавязні сакратара ЦК КП(б)Б таварыша А. А. ВОЛКАВА на XVII з'ездзе КП(б) Беларусі

Таварышы! Дзейнасць Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі за справядлівы перыяд з XVI на XVII з'езд КП(б)Б вызначалася гістарычнымі рашэннямі лотаўска-савяціцкага Пленума ЦК ВКП(б), указаннямі таварыша Сталіна ў далалдзе і ўключным слове на Пленуме — «Аб недахопах партыйнай работы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і

іншых двурэшнікаў», і рашэннямі студэнскага Пленума ЦК ВКП(б) 1938 года. Гэтыя важнейшыя рашэнні нашай партыі і ўказанні таварыша Сталіна леглі ў аснову усёй дзейнасці Цэнтральнага Камітэта комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі і кожнай партыйнай арганізацыі.

Барацьба за ачышчэнне радоў КП(б)Б ад трацкіска-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных элементаў і работа па ўмацаванні кіруючых партарганаў

Задача выканання рашэнняў лотаўска-савяціцкага Пленума ЦК ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна патрабавала ад Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, ад кожнай яе арганізацыі рашуча барацьбы па ачышчэнню нашых радоў ад трацкіска-бухарынскіх, буржуазна-нацыяналістычных элементаў, злаячынных ворагаў народа, фашысцкіх агентаў. Разам з тым, неабходна было правесці вялікую работу па ўмацаванні кіруючых партыйных органаў большэвіцкімі, праваранымі кадрамі.

Таварышы! Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і правядыла народаў таварыша Сталіна, пры дапамозе нашых слаўных чакістаў, нашай савецкай разведкі, на чале якой стаць верны сталец, выхаванец партыі Леніна—Сталіна—Нікітай Іванавіч Ежоў,—рагараміла фашыска-трацкіска-бухарынскія нацыяналістычныя гнётцы і правяла велізарную работу па ачышчэнню сваіх радоў, партыйнага, савецкага і гаспадарчага апаратаў ад гэтай сволачы, ад прэзэрэнных шпіёнаў, дыверсантаў, тэрарыстаў — шарангоўцаў, чарычковых, галазедлаў і ім падобнай мразі. Гэтыя прэзэрэнныя шпіёны, дыверсантаў, тэрарысты, прабураўшыся да кіраўніцтва як апарата ЦК ВКП(б), так і ў іншыя партыйныя, гаспадарчыя і савецкія арганізацыі і, прыкрываючыся маскай «завышшэннасці», тварылі сваю подлую, здрадніцкую справу. І толькі дзякуючы пільнасці нашага сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна, дзюкуючы няўсімняй зоркасці нашых слаўных органаў Наркамата ўнутраных спраў удалося разграміць і знішчыць гэтых прэзэрэнных бандытаў.

Нашай комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі ў далейшай сваёй рабоце неабходна зрабіць з усёго гэтага сур'ёзны ўрок, каб канчаткова выкарчоваць і знішчыць ворагаў народа. Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і таварыш Сталін вучаць нас, як трэба распазнаваць ворага, як трэба працяўляць сапраўдную большэвіцкую пільнасць у штодзёнай рабоце.

Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, кожная партыйная арганізацыя, кожны комуніст павіны ўважэнню сабе і вынесці сур'ёзнейшы ўрок з таго, што ў мінулым прагледзены ворагаў народа ў сваіх уласных радах і дапусцілі іх у кіруючыя органы.

Мы абавязаны ведаць гісторыю усёй гэтай подлай, шкодніцкай работы ворагаў, ведаць іх каварныя метады, каб у далейшым яшчэ больш паспяхова весці рашучую барацьбу з гэтымі прэзэрэннымі фашысцкімі гадамі, каб умень распазнаваць ворага, якой-бы маской ён ні

прыкрываўся, і самае гадоўнае — мы павіны пакончыць з ідэікай хваробай — палітычнай бясклопатнасцю, добрадушнасцю, даверлівасцю, рагаспэствам. Мы павіны нястомна павышаць сваю рэвалюцыйную пільнасць.

Але было-б няправільна, непартыйна, каці-б мы сказаці, што усё ўжо зроблена, што мы ўжо выканалі рашэнне лотаўска-савяціцкага Пленума ЦК ВКП(б) (1937 г.) і рашэнні студэнскага Пленума ЦК ВКП(б) (1938 г.). Зробле-

ную работу яны праводзілі старанна маскіруючыся, двурэшнічаючы, ужываючы розныя каварныя метады.

Яны засмечвалі наш партыйны, гаспадарчы і дзяржаўны апараты варажымі элементамі, насаджалі як у цэнтральныя, так і ў нізавыя арганізацыі сваіх адзінадушнікаў, а ласей чэсным, адданных нашай партыі і савецкай уладзе, заіраці. Таму асноўнай задачай Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б і ўсіх партыйных, савецкіх і гаспадарчых арганізацый пасля выкрыцця фашысцкіх агентаў было — рашуча ачышчэнне сваіх радоў ад усёй гэтай варажой нечысці і неадкладная ліквідацыя вынікаў шкодніцтва як у гаспадарчым, савецкім, так і ў партыйным будаўніцтве. У гэтым напрамку Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, кожная партыйная арганізацыя прарабілі вялікую работу.

Але было-б няправільна, непартыйна, каці-б мы сказаці, што усё ўжо зроблена, што мы ўжо выканалі рашэнне лотаўска-савяціцкага Пленума ЦК ВКП(б) (1937 г.) і рашэнні студэнскага Пленума ЦК ВКП(б) (1938 г.). Зробле-

Буржуазныя нацыяналісты ў Беларусі вялі подлую работу па заданым сваіх гаспадароў — кантразведкаў капіталістычных краін. Яны адначасна ўсё антысавецкія элементы: трацкістаў, правых і іншых двурэшнікаў, прэзэрэнных ворагаў народа на барацьбу супроць нашай партыі, супроць савецкай улады. Яны прабавалі нанесці нашай савецкай рэспубліцы шкоду, падарваць акаманічваю магутнасць і там самым наслабіць яе абароназдольнасць, каб паставіць яе ў аструднялінае становішча на выпадак ваіны. Усю гэту гнус-

на яшчэ вельмі мала. Мы яшчэ не аслабелі да канца ад ідэікай хваробы — бясклопатнасці і рагаспэства. Пры разглядзе апеляцый выключэння з партыі выключэнцаў, што с'ярод апеліраваўшых меліся і ворагі народа, а некаторыя раёныя камітэты партыі ўдзярылі ў другі бок і скасавалі свае ранейшыя рашэнні. Пасля-ж «аднаўлення» іх выкрыцця як ворагаў народа.

Мы павіны памятаць, што ворагі старанна маскіруюцца. Яны і цяпер у некаторых выпадках праібраюцца ў

наш апарат, па прадпрыемствы, паступаюць працаваць на самую пільную работу — вартуныкам, кладаўшчыкам, пажарнікам, стралачнікам і т. д. для таго, каб прадаўжаць сваю гнусную, шкодніцкую работу.

Таму перад намі стаіць і ў далейшым велізарная задача ў галіне павышэння большэвіцкай пільнасці, у галіне вывучэння людзей, стараннай правёркі нашых кадры ў штодзёнай рабоце. Выкрываць фашыстаў, шпіёнаў, тэрарыстаў, шкодніцаў, фальсавіца-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх агентаў было — рашуча ачышчэнне сваіх радоў ад усёй гэтай варажой нечысці і неадкладная ліквідацыя вынікаў шкодніцтва як у гаспадарчым, савецкім, так і ў партыйным будаўніцтве. У гэтым напрамку Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, кожная партыйная арганізацыя прарабілі вялікую работу.

Даламога і кіраўніцтва Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), штодзённая клопаты і кіраўніцтва таварыша Сталіна дапамаглі нам вынесці сур'ёзны ўрок з работы па выкрыццю ворагаў народа, па разгрому іх здрадніцкіх гнётцаў. Гэта ўзброіла нас на тое, каб і ў далейшым, выконваючы ўказанні таварыша Сталіна, яшчэ больш рашуча весці барацьбу з астакамі гэтай прэзэрэннай банды, выкарчоваць усіх да аднаго ўварышчыхся іх паследышаў.

Побач з велізарнай работай па выкрыццю і разгрому ворагаў народа перад намі стаіць і таіць пытанне аб вылучэнні новых кадры. Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі ўважэнню пільна лінію на смеале вылучэнне ў кіруючыя партыйныя, савецкія і гаспадарчыя органы маладых, вырасчых кадры з ліку лепшых людзей, лепшых партыйных і непартыйных большэвікоў, правых і іншых слаба ў барацьбе з ворагамі народа, на справе паказавшых сваю адданасць справе партыі Леніна—Сталіна, справе комунізма.

У гэтым напрамку Цэнтральны Камітэт КП(б)Б і масовыя партыйныя арганізацыі прарабілі вялікую работу. За справядлівы перыяд толькі на кіруючую работу ў абласны і раёныя арганізацыі было вылучана каля 500 чалавек, у тым ліку: савятарамі гаркоммаў і райкомаў — 115 чалавек, інтэрухтарамі — 184 чалавекі, загадчыкамі аддзелаў — 31 чалавек, у абласныя партыйныя апараты — 72 чалавекі. Гэтыя лічбы гавораць аб вялікай рабоце, прарабленай намі за справядлівы перыяд. Але я хачу спыніць вашу увагу на адным недахопе: с'ярод вылучаных намі людзей, чэсных людзей, адданных нам людзей — недастатковы процант беларусаў, — усёго толькі 60,3 проц.

Гэта мала, таварышы. У выніку выбараў кіруючых партарганаў па 23 раёнах Менскай вобласці ў складзе першых, другіх і трэйх сакратароў райкомаў у 69 таварышаў — беларусаў 44 чалавекі; у Магілёўскай вобласці — 46 сакратароў — 47 беларусаў; у Палескай вобласці — 45 сакратароў — 30 беларусаў; у Віцебскай вобласці — 63 сакратароў — 47 беларусаў. Гэта некалькі лепш. Але затое ў Гомельскай вобласці з 54 сакратароў — беларусаў толькі 23. Усёго ў 96 райкомаў партыі і 288 першых, другіх і трэйх сакратароў РК беларусаў — 196 чалавек, або 68 проц. Мы, таварышы, павіны больш рашуча паставіць перад сабой задачу вывучэння і выхавання мясцовых нацыяналістычных кадры з лепшых партыйных і непартыйных большэвікоў.

Вялікую работу мы таксама правялі па ўмацаванні дзяржаўнага і гаспадарчага апаратаў.

(ПРАЦЯГ НА 2-Й СТАР.).

Я ГАНАРУСЯ ДАВЕР'ЕМ НАРОДА

Звыш тысячы выбаршчыкі Свенскай выбарчай акругі сабраліся на мітынг, прысвечаны сустрэчы са сваім кандыдатам у дэпутаты Вархоўнага

Совета БССР — Нікітай Фёдаравічам Лежнімам. Цёпла сустрэты выбаршчыкамі, тав. Лежнін сказаў ярыкую прамову.

З ПРАМОВЫ Н. Ф. ЛЕЖНІНА

— Таварышы выбаршчыкі, давольце перадаць вам гараваю падзяку за вылучэнне маёй кандыдацыі ў дэпутаты Вархоўнага Совета БССР. Я радгядваю вада давер'я, каб давер'я працоўных нашай краіны да вялікай партыі Леніна—Сталіна, членам якой я з'яўляюся.

Нарадзіўся я ў сям'і селянін-бедняка. У 1925 годзе я быў прызван у рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. У 1926 годзе кончыў палкавую школу са званнем малодшага камандэра. Астаўшыся на звыштарміновай службе ў Чырвонай Арміі, я кончыў курсы па павышэнню кваліфікацыі.

Таварышы, наша Чырвая Армія моцна і магутна, як ніколі. Фашысцкія разбойнікі рыхтуюць напад на нашу радзіму. Яны распальваюць пажар сусветнай ваіны. Але някая ведуць усякія аматары ваенных авантур, што ў выпадку нападу на нас мы іх будзем так б'ць, як ніхто ніколі яшчэ не б'ў. Наша даблесная Чырвая

Армія, кіруючая першым маршалам Савецкага Саюза, жалезным наркомом абароны Кліментам Ефрэмавічам Варашылавым, будзе б'ць і разгроміць ворага на яго-ж тэрыторыі. (Апладыменты).

Наша Чырвая армія плоць ад плоті працоўнага народа. Правадыром і настаянікам Чырвонай Арміі з'яўляцца найвялікшы чалавек нашай эпохі, наш любімы, родны таварыш Сталін. (Бурныя апладыменты). Такая армія іспераможна! (Апладыменты).

Я ганаруся аказаным мне давер'ем і запэўваю вас, таварышы выбаршчыкі, што ўсе свае сілы, усё сваё жыццё аддам за любімую радзіму, за шчасце майго народа.

Няхай жыве першы маршал Савецкага Саюза, жалезны нарком абароны Клімент Ефрэмавіч Варашылаў!

Няхай жыве гераічны савецкі народ! Няхай жыве наш правядыр, настаўнік і друг вялікі Сталін! (Бурныя апладыменты).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ФРОНТ ЛЕВАНТА

У бах вакол Вільярэаль рэспубліканцы захапілі значную колькасць палонных і ваенныя прыпасы.

Рэспубліканская авіяцыя з вялікім поспехам бамбардуе і абстрэльвае з кулямётнаў пазіцыі і пункты скалення мянежнікаў і інтэрвентаў.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

У раёне Вальсекльо млінежнікі прадаўжаюць атакі на пазіцыі рэспубліканцаў. Рэспубліканскія войскі, стрымліваючы націк ворага, некалькі выраўналі лінію сваіх пазіцый. У сектары Пуантэ дэль Аробісцо ідуць баі.

Паводле паведамлення агенства Эспанья, 16 чэрвеня ў 2 гадзіны 30 мінут ранняй фашысцкай авіяцыя зрабіла налёт на вавокіцы Валенсіі і спрабавала пранікнуць у цэнтр горада. Фашысцкая авіяцыя была сур'ёзна паражана.

Паводле паведамлення агенства Эспанья, 16 чэрвеня ў 2 гадзіны 30 мінут ранняй фашысцкай авіяцыя зрабіла налёт на вавокіцы Валенсіі і спрабавала пранікнуць у цэнтр горада. Фашысцкая авіяцыя была сур'ёзна паражана.

Паводле паведамлення агенства Эспанья, 16 чэрвеня ў 2 гадзіны 30 мінут ранняй фашысцкай авіяцыя зрабіла налёт на вавокіцы Валенсіі і спрабавала пранікнуць у цэнтр горада. Фашысцкая авіяцыя была сур'ёзна паражана.

Паводле паведамлення агенства Эспанья, 16 чэрвеня ў 2 гадзіны 30 мінут ранняй фашысцкай авіяцыя зрабіла налёт на вавокіцы Валенсіі і спрабавала пранікнуць у цэнтр горада. Фашысцкая авіяцыя была сур'ёзна паражана.

кія налётчыкі былі сустрэты моцным агнём зенітных батарэй рэспубліканцаў. Усё-ж ім удалося скінуць каля 60 бомб на прадмесце Дэль Грао і Наварэт. У выніку бамбардыроўкі некалькі будынкаў загараліся.

У 4 гадзіны 30 мінут дня фашысцкая авіяцыя зрабіла п'яторны налёт на Валенсію і бамбардыравала кварталы Кабаналь і Мальварыа. Зруйнавана 26 дамоў. Лік афар нязначны.

АБ РАБОЦЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (БОЛЬШЭВІКОЎ) БЕЛАРУСІ

Даклад выконваючага абавязкі сакратара ЦК КП(б)Б тав. А. А. ВОЛКАВА на XVII з'ездзе КП(б)Б

(ПРАЦЯГ)

Баявая задача ўсіх партыйных, гаспадарчых і профсаюзных арганізацый — забяспечыць у другім паўгоддзі 1938 года выкананне ўсіх якасных і колькасных паказальнікаў вытворчага плана. Трэба рашуча ўзяцца за канчатковую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў прамысловасці і, у першую чаргу, спытаць з правільнай расстаноўкі кадрў, агульнага калектыву і ўзяць людзей на барацьбу за выкананне пла-

на, дабіцца непарушнага большэвіцкага парадку, культуры ў рабоце — такі шлях да перамогі! (Перадаць артыкул «Правды» ад 22 мая 1938 г.).

У гэтым годзе мы склалі ўсебеларускую нараду аграрноў. З'ехалася каля 1.500 лепшых, перадавых аграрноў. Проста радасна было глядзець. Якія, думаеш, выдатныя ў нас кадры, якія беларусыя кампуністы ў гэтых людзях сталінскай эпохі! Колькі добрых людзей ёсць у нас для вылучэння на кіруючыя пасты ў нашай сельскай гаспадарцы! А чаму ў Вас, тав. Свінцоў, да гэтага часу з вылучэннем дэна справа абстаіць? Добрых работнікаў, чэсных, правераных людзей вылучаць трэба смяліч і ў сельскай гаспадарцы і на іншых участках нашага будаўніцтва.

Стварылася такое, што старшыні Соўнарма СССР прышлося даць нам асобнае ўказанне аб неабходнасці прыняцця практычных мер да забяспечэння абавязковага выканання мясаставак калгасамі і калгаснікамі і аднаасобнікамі. Пасля гэтага наша партыйная арганізацыя тое-сёе ўжо зрабіла. Калі на 26 сакавіка ў нас план мясаставак быў выканан толькі на 20 проц. (у тым ліку: калгасамі — на 40 проц., калгаснікамі — на 10 проц. і аднаасобнікамі — на 4 проц.), то на 25 мая з агульнага гадавога плана ў колькасці 15.640 цнт. злана было 11.680 цнт. мяса, або 75,9 проц. (у тым ліку калгасамі 106 проц., калгаснікамі — 68 проц. і аднаасобнікамі — 25 проц.).

У нас ёсць вялікі рост сацыяльнага забяспечэння. Значна вырасла медыцынская дапамога насельніцтву. Мядыцынскай дапамогай ахоплены рожанцы — у горадзе — 100 проц. і ў сельскіх раёнах — 75 проц. Па многасямейнасці выдана дзяржаўнай дапамогі 55.213 тыс. рублёў.

Іспанія, Кітай, Аўстрыя, Чэхаславакія. Трэба раскаваць працоўным аб тым, як жыць працоўныя ў пайскай Польшчы. Трэба выходзіць наш народ у духу пролетарскага інтэрнацыяналізма.

Разам з тым трэба сказаць, што нашы арганізацыі Асовахіма па-сапраўднаму яшчэ не арганізавалі масава-палітычнай абароннай работы, а партыйныя арганізацыі недастаткова кіруюць гэтай справай. Профсаюзы слаба дапамагаюць асовахімаўскім арганізацыям па-сапраўднаму арганізаваць работу сярод рабочых, служачых, калгаснікаў, не дапамагаюць у разгортванні масавай палітычнай работы. Тое-ж можна сказаць і ў адносінах камасольскіх арганізацый, якія паліны займацца разгортваннем абароннай работы яшчэ больш, чым яны займаюцца зараз.

Аб кіраўніцтве сельскай гаспадаркай

Партыйная арганізацыя, большэвікі Беларусі ў кіраўніцтве сельскай гаспадаркі выходзілі з указанняў таварыша Сталіна на XVII з'ездзе ВКП(б), калі ён, наш вялікі правадэр, аналізуючы становішча сельскай гаспадаркі ў нашым Саюзе, указаў, што, працоўнае сялянства, савецкае сялянства, канчаткова і беспаваротна стала пад чырвоны сцяг сацыялізма.

Ураджайнасці. Ураджайнасць у нас да гэтага часу нізкая і таму кошт прападна астаецца на выхадзе нізкім узроўні. У 1937 годзе ў сярэднім па рэспубліцы на прападне прыпадала 1 кг. 800 грамаў зерных і каля 5 кг. бульбы; грашовая частка вартасці прападна вылічалася не рублямі.

Таварышы! Вы ведаеце, што рашэнні партыі і ўрада ад 2 жніўня 1937 г. аб аказанні дапамогі калгасаму сялянству Беларусі і аб мерах па ўмацаванні калгаснага ладу былі прыняты на ініцыятыву таварыша Сталіна. Але поўнаасія мы гэтага гістарычнага рашэння ішчэ не выканалі. Будучаю Цэнтральнаму Камітэту з'езд павінен будзе даць найстражэйшую дырэктыву — па-сапраўднаму ўзяцца ў 1938 г. за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

Як бачыце, таварышы, не глядзячы на маючыяся некаторыя зрух у выкананні мясаставак, у асабістасці аднаасобнікамі і калгаснікамі, яшчэ ідзе па-ранейшаму драння. І адбываецца гэта таму, што мы недапушчальна слаба праводзім палітычна-масавую работу з калгаснікамі і асабіста з аднаасобнікамі. У асобных раёнах процант выканання плана мясаставак аднаасобнікамі вельмі нізкія. Па Бялыніцкаму раёну, напрыклад, план мясаставак выканан на 60 проц., а аднаасобнікамі — толькі на 6 проц. Па Жлобінскаму раёну план выканан на 67 проц., а аднаасобнікамі — на 17 проц., па Клічэўскаму раёну план выканан на 50 проц., а аднаасобнікамі — на 10 проц. і т. д. З такім ганебным адставаннем трэба рашуча пакончыць. Большэвікі Беларусі павінны забяспечыць поўнае выкананне плана мясаставак 1938 г. як калгасамі, так і калгаснікамі і аднаасобнікамі.

Як абстаіць у нас справа з калектывізацыяй? З 1 студзеня па 1 мая 1938 г. уступілі ў калгасы 12.073 аднаасобныя гаспадаркі. Гэта вельмі недастаткова. У гэтай справе нам трэба прапрацаваць і моцна.

Я думаю, што наш з'езд, з'езд большэвікаў Беларусі, надаючы велізарнае значэнне пытанням абароны краіны, пытаннем работы па ўмацаванні нашай Чырвонай Арміі, клопатам аб Чырвонай Арміі, — наменш канкрэтныя шляхі для ажыццяўлення гэтай важнейшай задачы. Мы заліваем нашу партыю, Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і таварыша Сталіна, вялікі народ Савецкага Саюза, што ўсе задачы, пастаўленыя перад большэвікамі Беларусі ў справе ўмацавання абароны нашай радзімы, мы выканалі! Мы сваёй далейшай работай нястомна будзем умацоўваць абаронную магутнасць нашай сацыялістычнай радзімы і зробім усё, каб БССР стала яшчэ больш непрыступнай краінай для ворагаў; нашым баявым фарпостам СССР на заходніх граніцах.

Калгаснае сялянства Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, песна агуртаваўшыся вакол партыі Леніна—Сталіна, пярэда і ўпярэдня ідзе па шляху ўдальня і росквіту нашай сельскай гаспадаркі.

Аднак, там, дзе па-сапраўднаму разгарнулі масавую работу, станаўляецца рух, дзе па-большэвіцку ўзялася за выкананне сталінскага лозунга — даць краіне 7—8 мільярадаў пулоў хлеба ў год, там ёсць станоўчыя рэзультаты. Мы правяралі па рэспубліцы 60 такіх калгасаў і ўстанавілі, што на прападне там прыпадала ад 4 да 10 кг. зерных, ад 8 па 10 кг. бульбы.

Трэба сказаць, што партыйныя арганізацыі на месцах па справаздачы перыяд наядрана паправавалі па вылучэнню кадрў. Нямаюць выдатных людзей вылучаць старшынямі калгасаў, у МТС, у райагмадзельні, на розных курсах і т. д.

Таварышы, заканчваючы раздзел аб сельскай гаспадарцы, я хачу спыніцца на задачах падрыхтоўкі да ўборачнай кампаніі. Да ўборкі багатага ўраджаю нам трэба рыхтавацца ўжо цяпер. А стан рамону ўборачных машын у нас дрэнны. ЦК КП(б)Б, Наркамзем БССР, сакратарам абкомаў і старшыням аблвыканкомаў трэба ўзяцца па-сапраўднаму за гэту работу, каб забяспечыць сарчасную паспяховаю падрыхтоўку да ўборачнай кампаніі.

Борачі нямаюць паправавалі і на фронце нашай народнай асветы. Аднак ліквідацыя вынікаў шкодніцтва ў сістэме Наркамсветы ідзе яшчэ вельмі марудна. Недапушчальна марудна ідзе вылучэнне новых людзей у апарат Наркамсветы і на перыферыю. У гэтым вінават і аддзел школ ЦК КП(б)Б. У рабоце Наркамсветы неабходна дабіцца рашучага пералому.

Культура — асветная работа ў нас пастаўлена вельмі дрэнна. Вынікі шкодніцтва ворагаў тут недапушчальна марудна ліквідуецца. Ёсць у нас пры Соўнармаце Упраўленне па справах мастацтваў, узначальваемае тав. Патапейка, які па сутнасці нічога яшчэ не зрабіў для ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на фронце мастацтва.

Рост калектывізацыі. Праблема вялізнай работы па арганізацыі гаспадарчай умацавання калгасаў і асабістасці іх перадавой тэхніцы. З года ў год расце ў нас колькасць трактараў, сельскагаспадарчых машын. Арганізавана 200 машына-трактарных станцый, якія маюць 8.141 трактар, 1.236 камбайнаў, 1.274 ільнаперабілі, 2.381 складаную і поўскладаную малацілку, 2.697 трактарных сееяк, 1.000 аўтамабіль і іншых сельскагаспадарчых прылад.

Значыць, адставанне наша ў гэтай галіне з'яўляецца толькі рэзультатам дрэннай работы нашай, драннага кіраўніцтва сельскай гаспадаркай.

На кіруючую работу ў сельскай гаспадарцы на 1 мая вылучана: дырэктарам МТС—132, намеснікамі дырэктараў па палітчасці — 130, загадчыкамі райагмадзельні — 63, дырэктарамі соўгасаў—14, улаўнаважанымі Наркамата загатоўкаў — 44. Усяго вылучана на розную кіруючую работу 485 чалавек. Але гэта недастаткова. Гэта, таварышы, толькі пачатак. І ў горадзе на прадпрыемствах, і ў калгаснай вёсцы мы павінны смелай вылучаць работнікаў на кіруючую работу.

А як абстаіць у нас справа з калектывізацыяй? З 1 студзеня па 1 мая 1938 г. уступілі ў калгасы 12.073 аднаасобныя гаспадаркі. Гэта вельмі недастаткова. У гэтай справе нам трэба прапрацаваць і моцна.

Культура — асветная работа ў нас пастаўлена вельмі дрэнна. Вынікі шкодніцтва ворагаў тут недапушчальна марудна ліквідуецца. Ёсць у нас пры Соўнармаце Упраўленне па справах мастацтваў, узначальваемае тав. Патапейка, які па сутнасці нічога яшчэ не зрабіў для ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на фронце мастацтва.

Культура — асветная работа ў нас пастаўлена вельмі дрэнна. Вынікі шкодніцтва ворагаў тут недапушчальна марудна ліквідуецца. Ёсць у нас пры Соўнармаце Упраўленне па справах мастацтваў, узначальваемае тав. Патапейка, які па сутнасці нічога яшчэ не зрабіў для ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на фронце мастацтва.

На аснове гэтай багатай тэхнікі ў нашай сельскай гаспадарцы растуць людзі калгаснай вёскі, растуць кваліфікаваныя тэхнічныя кадры. У Беларусі працуюць цяпер 16 тысяч трактарыстаў, 2.500 брыгадэраў трактарных брыгад, 1.600 камбайнераў і штурвалнікаў, звыш 500 механікаў і інш.

У 1938 годзе ўдзельная вага па сярэднях пасавах, па культурах у нас будзе складацца: па азімаму жытчу — 31 проц., па азімай пшаніцы—80 проц., па яравой пшаніцы — 100 проц., па ячменю—97 проц., па ільну—100 проц., па бульбе — 58,3 проц.

З 485 чалавек, вылучаных на работу ў сельскай гаспадарцы, беларусаў толькі 280, што складае 57 проц. Гэта, вядома, недастаткова. Трэба значна больш вылучаць людзей з карэннага насельніцтва — беларусаў.

Таварышы! Няма ніякага сумнення, што задачы, пастаўленыя перад нашай сацыялістычнай сельскай гаспадаркай, будуць большэвікамі Беларусі выканалі. І я спадзяюся, што мы праз свой з'езд КП(б)Б заліваем таварыша Сталіна і тав. Молатава, што ўсе задачы, пастаўленыя перад намі нашай партыяй і Саюзным урадам, выканалі. (Доўгія апладысменты).

Таварышы, мы з вамі зараз жывем у найскладанейшай міжнароднай абстаноўцы, якая абавязвае нас пастаянна патаптаць і ніколі не забываць нашых задач па ўмацаванню абароннай магутнасці нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Таварышы! Наш з'езд, з'езд большэвікаў Беларусі, павінен прайсці пад лозунгам смелай большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі. На аснове гэтай выпрабаванай большэвіцкай зброі мы яшчэ больш умацуем нашы рады, да яшчэ разгромім япон-германскіх трацікіска-бухаранскіх бандытаў.

У нашых калгасах выраслі такія выатныя савецкія людзі, як Зянона Іван Рачок Соў'я, Белая, які паважаны Батуцін, які працаваў канюхом. Усе гэтыя людзі ўдасціліся вялікага гонару і давер'я народа — яны выбарныя дэпутатамі Вярхоўнага Савета Саюза ССР. Сотні перадавых людзей паказалі ўзорную работу на трактарным ворыне, на фермах і т. д. Але вялікім недахопам з'яўляецца тое, што вопыт перадавоў не перадаецца іншым. У гэтым віна і партыйных арганізацый, віна профсаюзных, камасольскіх арганізацый.

Значыць, таварышы, важнейшая справа — павялічыць ураджайнасць нашых палёў, устаанавіць правільныя севазарот, па-большэвіцку ліквідаваць вынікі шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы.

Аб культурным будаўніцтве

Таварышы! Усім вядома, што матэрыяльным дабрабыт працоўных горада і вёскі ў нас безумна расце. Сярэдняя гадавая зарплата ўзраста ў нас з 1.271 рубля да 1.622 руб. У сувязі з гэтым неабходна растуць запатрабаваны, прадуцьляемыя працоўнымі да гандлюючай сеткі, якая набывае ўсё большае і большае значэнне. Тавараабарот павялічваецца ў нас усе-ж значна. Але з гандлем у нас усё-ж справа абстаіць дрэнна.

Таварышы, мы з вамі зараз жывем у найскладанейшай міжнароднай абстаноўцы, якая абавязвае нас пастаянна патаптаць і ніколі не забываць нашых задач па ўмацаванню абароннай магутнасці нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Таварышы! Наш з'езд, з'езд большэвікаў Беларусі, павінен прайсці пад лозунгам смелай большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі. На аснове гэтай выпрабаванай большэвіцкай зброі мы яшчэ больш умацуем нашы рады, да яшчэ разгромім япон-германскіх трацікіска-бухаранскіх бандытаў.

БЕССМЯРОТНЫ ГЕНІЙ

(ДА 2-й ГАДАВІНЫ З ДНЯ СМЕРЦІ А. М. ГОРКАГА)

Вялікі Сталін, вітаючы Аляксея Максімавіча Горкага ў сувязі з 40-гадовам юбілеем яго выдатнай літаратурнай дзейнасці, пісаў:

«Жадаю Вам доўгіх год жыцця і працы на радзінце ўсім працоўным, на страх ворагам рабочага класа».

На радзінце ўсім працоўным, на страх іх ворагам было ўсё дзіўнае жыццё Аляксея Максімавіча—ад горкага прапоўнага дэячынства Алены Пешкова да апошняга ўдэлу найвялікшага пісьменніка сучаснасці, пакарае барацьба за перамогу камунізму Максіма Горкага, адраджэнца ўмаршанага трацікіска-бухаранскімі бандытамі.

Вядзімір Ільіч пісаў: «Горкі — велізарны мастакі талент, які прычыё і прынясе многа карысці саветнаму пролетарскаму руху».

Законны прэмія Пешкіна, Гогаля, Талстога Горкі рушыў развіццё рускай літаратуры на небывалуе вышыню. Народжаны рабочым класам і саваўсёды залучыўшы сябе а ім, з сацыялістычнай рэвалюцыяй, Горкі ўзяўся на вышнім сапраўды народнай мастацкай творчасці і стаў самым любімым пісьменнікам працоўных. Завяршыўшы рэалістычнай літаратуры мінулага, Горкі разам з тым стаў сапраўдным роланачальнікам і першым класікам літаратуры сацыялістычнага рэалізма. Ён быў бурвяснікам пролетарскай рэвалюцыі, таму немыслальна з'яўленне Горкага ў літаратуры сунала з пачаткам дэмакратычнай пролетарскай, бесмяротнага Леніна, сунала з утварэннем першых рэвалюцыйных арганізацый у Расіі.

Асноўнай ідэяй ранніх твораў Горкага, праходзячай праз усю яго творчасць, з'яўляецца выкрывіццё калігалістычнага ладу, выкрывіццё ўладаў і ўласнасці і заперджанне чалавека і чалавечнасці. Ад першых «зых вярх расказаў і да апошняга манументальнага твора — «Жыццё імя Самгіна» — Горкі спыраўся веру ў чалавека, у выдатныя якасці чалавечай прыроды, дазваляючы яму знішчыць сацыяльную несправядлівасць, усё цёмнае, дзікае і стварыць новае жыццё.

Разам з рабочым класам Расіі, пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, па-

Адносіны Горкага да чалавека вынаюцца яго любоўю да народа, да сацыялістычнай радзімы.

«Песні аб Бурвясніку» — гэтым магутным гераічным гімне аб народжэнні новага свету — прагучаў ужо баявы кліч бурвяснік рэвалюцыі.

Горкі ні на мінуту не трапіў агню класовай нявысці, ні на мінуту не трапіў перспектывы рэвалюцыі і камунізму. У рэзультате мы маем у творчасці Горкага выдатнае спалучэнне чыравага рэалізма і рэвалюцыйнага рамантызма — спалучэнне, вынаючае характар стылю вялікага народнага пісьменніка.

У сваіх наступных творах Горкі з вялікай мастацкай упэўненасцю і прасякутасцю паказваў рост пролетарыята, які ідзе пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў на штурм капітала.

Робчы-машыніст Ніл (песа «Мяшчане», 1902 год) гаворыць бязвольнаму Патру: «Я гэтага парадку не хачу! Я веляю, што жыццё — справа сур'ёзнае, але неупарядкаванае... што яна натрабуе для свайго ўпарадкавання Усе сілы і зольнасці мае... Нічога! Нама возьме!».

прапагандае задачы, пастаўленыя тавішам Леніным у кнізе «Што робіць?».

Забаронена ў свой час царскай цензурай апошняя была перакладзена на рад мову і атрымала незвычайную папулярнасць сярод працоўных і перадавой дэмакратычнай інтэлігенцыі ўсяго свету.

«Маці» была любімай кнігай у рабочых асяроддзі. Яна заражае чытача бадзёраццю і верай у перамогу пролетарскай рэвалюцыі. «Маці» адградала вялікую ролю ў абранні і агураванні працоўных мас.

Ліччы ў нагу з партыяй большэвікоў, вялікі пісьменнік вучыўся ў Леніна і Сталіна і быў іх саратнікам па барацьбе. У год рэакцыі ён пісаў большэвіцкіх лістоўкі і пракламаты, прапаўаў у большэвіцкім друку, заставаў групы для партыйных патрэб і сваім мастацкім словам запальваў сэрцы людзей.

З патрасаваючай сілай Горкі расказаў аб рознастайнейшых тыпах дарэвалюцыйнай Расіі, аб таленавітых і нічэжных людзях, скавержаных руйнуючай сілай капітала.

Натхняючы сваімі творамі на барацьбу за свабоду народа, за сацыялізм, Горкі тварыў з пярэдай упэўненасцю, што найдзейле лепшы дзень.

І гэты дзень — дзень Вялікага Кастрычніка — надыйшоў.

1924 годзе ён напісаў успаміны аб Вядзіміру Ільічу Леніне — адзін з лепшых твораў савецкай мемуарнай літаратуры.

У гэты год Горкі піша рад выдатнейшых манументальных твораў—«Справа Артаманава» (1925 г.), «Егор Булычэў і інш.», «Васіль Дасцігаў і інш.» (1927—1933 г.), «Жыццё Кліма Самгіна», распрацоўваючы адну тэму — тэму напісбў буржуазіі і росту рэвалюцыйнага пролетарыята.

У гэты год ён развіў нечуваную практычную і арганізацыйную работу ў культурнай галіне. Пачаўшы яшчэ да сацыялістычнай рэвалюцыі збіраць сід пролетарскай літаратуры, Горкі цяпер арганізоўваў Саюз савецкіх пісьменнікаў СССР і быў кіраўніком ўсяго літаратурнага руху Савецкага Саюза.

Ён усеабава дапамагаў развіццю літаратуры і народнай творчасці нацыянальных рэспублік; ён кіраваў стварэннем альманахаў літаратуры народаў СССР. Горкі быў арганізатарам і рэдактарам ралу журналаў: «Літаратурная учеба», «СССР на стройке», «За рубежом» і інш. Па ініцыятыве Горкага пачата калектывнага работ над грандэзнымі прамамі — «Гісторыя грамадзянскай вайны», «Гісторыя маладога чалавека XIX в.» «Жыццё выдатных людзей» і інш.

Будучы вялікім мастаком слова, Горкі палка замаўчае за вялікую культуру мовы, прывіваў любоў і увагу да рускай мовы, як да магутнай, найбагацейшай зброі культуры.

Аляксей Максімавіч адгрываў выдатную ролю ў заваяванні сімпатый да СССР у зарубезных краінах, у пераходзе лепшай часткі інтэлігенцыі ў краінах капітала на пазіцыі рабочага класа.

«Клас, узяўшы ў свае рукі палітычную ўладу, адкрые перад вамі найшчэрэйшыя магчымасці культурнай творчасці».

І Горкі прапаўаў, тварыў да апошняга дня свайго жыцця.

«Вось чаму, — як сказаў глава савецкага ўрада тав. В. М. Молатаў, — рабочы і ўсе працоўныя бачаць у Горкім класе, свайго чалавека, свай жыццё і лёс, свай будучае. Вось чаму Горкага так любілі, любіць і будучы любіць працоўныя нашай краіны і працоўныя іншых краін».

«Пасля Леніна смерць Горкага—сама цяжкая ўтрата для нашай краіны і для чалавечнасці».

Горкі быў бязлітасны да ворагаў сацыялізма. Памятны яго словы: «Калі вораг не здаецца—яго знішчаюць».

Фашысцкія найміты, ведваючы сілу і ўплыў Горкага ва ўсім свеце, забілі вялікага рускага пісьменніка, належача ўсяму перадавому чалавечтву. Яны не маглі дараваць Горкаму, што ён быў бліжэй другам Леніна і Сталіна, што ён не пераставаў ухваляць справы Леніна і Сталіна, іх ролю ў вызваленні чалавечнасці.

«Радасна жыць і змагацца ў краіне, — пісаў Аляксей Максімавіч, — дзе вялікая мудрасць партыі і жалезная воля яе правадыра Іосіфа В'сварыявіча Сталіна назаўсёды вызвалілі чалавека ўсяму перадавому чалавечтву і саваўсёды мінулага».

Забойцы Горкага аніччаны, выкінуты ў смеццёвую яму гісторыі, а імя магутнага генія слова, найвялікшага рускага пісьменніка — бессмяротна. Імя смелага, гордага бурвясніка будзе патхняць усіх працоўных на дзельную барацьбу да поўнага тарлаветва ксмунама ва ўсім свеце.

Л. ФІГЛОУСАЯ.

Наменні адназнага рэдактара І. М. ОФЕНГЕІМ.